

Hij is 63, maar nog altijd eminent lid van de Rebellenclub van Sjors en Sjimmie. Hij heeft een nieuwe plaat uit. Triestige liekes. De blues, gezongen met een stem om je ziel aan te laven. Een namiddag op schok met Roland. 'Ik ben wellicht de enige muzikant ter wereld die ooit begonnen is als mayonaisepot van De Vos-Lemmens.'

DOOR STIJN TORMANS / FOTO'S: SASKIA VANDERSTICHELE

'Hoe meer ge weent, hoe minder ge moet pissen'

Vrijdagnacht, *Lazy Friday* in buurtcentrum De Rekkellinge in Deinze. Een tweehonderdtal mensen zitten rond tafels met kaarsen. Ze kijken naar elkaar. En af en toe naar het podium. En naar hun horloge.

De vorige artiest, Paul Couter, heeft een uur geleden zijn laatste bisnummer gespeeld. Het gefluister in de zaal zwelt aan. 'Waar blijft Roland?'

Wat voorafging. Het is warm in de buik van Brussel. Roland wandelt, hand in hand met zijn lief, café Greenwich binnen. Hij is nog maar een paar uur terug uit Kenia. Een land dat sinds kort in het Verboden Boek van Karel De Gucht en zijn ministerie staat. 'Veiligheidsniveau 4: niet-essentiële reizen worden voor landgenoten ten strengste afgeraden.'

Maar Roland maakte een essentiële reis: hij wou zijn lief Kenia tonen. 'Alleen: probeer daar maar eens te raken', mokt hij. 'Alle charters zijn geannuleerd. Terwijl aan de kust van Kenia niets te merken valt van die onlusten. Behalve dat we daar helemaal alleen aan het zwembad lagen. Heel de toeristische industrie ligt daar op zijn gat. 100.000 man is ontslagen. Een ramp. Het personeel van het hotel is ons wel 100 keer komen bedanken. "Thank you for coming, mister Roland." Met een blik van 'toch één zot die durft te komen': (lacht)

Hoewel, helemaal alleen was hij niet. Er was ook een Duitser. Toen hij hoorde dat Roland muzikant was, zei hij dat hij net een vijfsnarige banjo, een Duitse Framus uit 1962, in de vuilnisbak gesmeten had. Hij kon 'm niet meer stemmen.

'Ik wist niet wat ik hoorde. (roept) "Dommerik! Ge had gewoon de stemsleutel moeten vervangen, dat is twee minuten werk. Zo'n banjo is 10.000 euro waard... Dat is zoals een violist die een Stradivarius op de schroothoop zou gooien." Hij in paniek. We zijn 's nachts terug naar die vuilnisbak gelopen, maar die banjo was natuurlijk weg.'

Daar zaten ze dan, aan de oceaan. De Duitser zonder banjo. De

Kenianen zonder job. En de zanger zonder vliegtuig. Er kroop een krab uit de zee.

Bij wijze van troost zette de zanger zijn nieuwe plaat, *Never Enough*, op. Een plaat vol triestige liedjes. De blues, gezongen met een stem om je ziel aan te laven. Of, om het met de woorden van Roland te zeggen: 'Hoe meer dat ge weent, hoe minder dat ge moet pissen.'

Hij bestelt een Carlsberg en roept: 'Schol! *Bienvenue en Europe!*'

We kijken naar de zwart-witte hoesfoto van Stephan Vanfleteren. 'In Kenia zeiden ze: "Roland, op die foto zijt ge precies Osama Bin Laden. Raspoetin kan ook."

'U lijkt ook veranderd', zeg ik.

'Uiterlijk?' vraagt hij.

'Nee.'

Jaren her. Roland was net 50 geworden, had een nieuwe cd uitgebracht. Radio 1 wilde, bij wijze van eerbetoon, een programma aan hem ophangen. Al zijn oude vrienden, van Jean Blaute tot Arno, waren in de studio. Alleen één man ontbrak. 'Ik vrees dat we een groot probleem hebben', zei de presentator. 'Roland is er niet. We kunnen hem zelfs niet bereiken.' Roland lag, zo bleek later, met een kater in bed naar zijn eigen show te luisteren.

De radiomakers hadden het moeten weten: Roland is een eeuwige spijbelaar van het leven. De man die de raad van Timothy Leary — 'turn on, tune in, drop out' — nooit in de wind geslagen heeft.

'En toch', zegt hij, 'zou dat soort dingen mij vandaag niet meer overkomen. Mijn geweten zou het niet meer toelaten. Vroeger dacht ik: foert, ik moet zo'n plaat niet promoten. Ik heb talent zat. (lacht) Ik ben geen *angry young man* meer. Ik doe het ook uit respect voor de mensen die eraan meegewerkt hebben. Inclusief mezelf. Dit is de beste plaat die ik ooit gemaakt heb. Toegegeven: ik kan natuurlijk moeilijk zeggen: "Het is een kloteplaat. Trekt op niks! Zeker niet kopen!" (lacht) Maar ik méén het. Mijn stem heeft haar eindbestemming bereikt. En er was de samenwerking met Tom Van Laere van Admiral Freebee. Er zijn zo van die mensen tegen wie je niet veel hoeft te zeggen: *ge ziet het gewoon aan hun bakkes*. Hij ▶

► is zo iemand, ook al hebben we een totaal verschillende achtergrond. Ik heb hem leren kennen tijdens een beatvoorstelling die ik maakte met Josse De Pauw. Hij was te gast, maar hij was verdomme meer beatnik dan Josse en ik samen. (*lacht*)

'In de studio leken we wel Sjors en Sjimie van de Rebellenclub. De teksten stonden vast, de rest niet. Dat moest maar uit de lucht vallen. Dat loopt niet altijd goed af, weet ik uit ervaring. Er valt soms stront uit de lucht. Maar deze keer was het manna.'

'Het woord *dood* komt vaak voor op de cd', zeg ik.

'Is dat zo?' Hij kijkt verbaasd en mompelt: 'De dood, de dood... Daar ben ik totaal niet mee bezig geweest. Het moet soms ook gewoon rijmen, hè. (*lacht*) Ik leef nu. Dat heb ik op straat geleerd. Ik ben begonnen als *busker* op de dijk van Oostende. Op een dag gooide een oude madame een briefje van vijftig in mijn gitaarkoffer. Ik ben er direct een fles rode wijn mee gaan kopen. (*lacht*) Ik ben nog altijd dezelfde Roland. Omdat ik nog nooit een lijk-wagen met geld gezien heb.'

Denk je nooit meer aan vroeger?

'Nee,' zegt hij, 'nooit. Al hou ik wel heel mijn verleden bij. Oude tijdschriftenartikels, partituren, btw-bonnetjes van het restaurant... Alles. Als ik uit mijn bed stap, trap ik op twee jaar van mijn leven. Voor de autobiografie die ik ooit ga schrijven. Ooit.' (*lachje*)

Roland gaat naar het toilet van de Greenwich. Hij komt terug en roept enthousiast: 'Man, dat toilet ligt precies in Afrika. Niks werkt er. Zelfs de deur niet. Net een filmstudio. Onvoorstelbaar.'

Nog een Carlsberg. 'Er staat *Roland Van Campenhout* op de plaat. Niet meer alleen *Roland*, zoals vroeger', zeg ik.

'Bewust', zegt hij. 'Ik voel me vandaag eindelijk een echte Van Campenhout. Mijn vader was ook muzikant. Hij speelde saxofoon in een jazzorkest. Bevrijdingsmuziek à la Benny Goodman en Glenn Miller. Hij heeft nog in het orkest van Bobbejaan Schoepen gespeeld. Ik heb alleen maar heel vage herinneringen aan hem. Hij is gestorven toen ik vier was: verdronken in de kleiputten van Boom. Met mijn stiefvader kon ik niet praten. "Zaad van een ander" noemde hij mij. Wat, toegegeven, ook de waarheid was. Ik wou naar het conservatorium, maar hij zag dat niet zitten. "Ge gaat naar het fabriek, zoals iedereen." *Boven uw stand denken*, dat was verboden.'

'Op mijn veertiende ben ik alleen gaan wonen op het Astridplein in Antwerpen. Verschrikkelijk jong, nu ik erover nadenk. Ik werkte toen zowat overall: aan de pomp, in een nylonkousenfabriek, zelfs in de mayonaisefabriek van De Vos-Lemmens. Ik zie me nog altijd het kantoor van mijnheer De Vos binnenwandelen. "Mijnheer, ik heb geen diploma, omdat ik niet in academies geloof. Maar ik zou hier wel graag komen werken, want ik vind dat je de stiel al doen moet leren."

'Hij bekeek me met een air van "gij durft". Maar ik kreeg de job: ik mocht beginnen in de reclameafdeling. Ik moest de etiketten van De Vos-Lemmens ontwerpen. In het weekend liep ik met een collega verkleed als mayonaisepot door de supermarkt. In grote witte *collants* en meestal *schijtezat*. Maar we hadden ambitie: ooit, zwoeren we, zouden we een reclamebureau uit de grond stampen.

'Op een bepaald moment is mijn collega-mayonaisepot ontslagen omdat hij een onenightstand had met de secretaresse van mijnheer Lemmens. En ik ben dan maar muzikant geworden. (*lacht*)

Raar, hè, hoe een leven kan lopen.'

Maar, zoals bekend, bestaat het toeval niet. Dat Roland muzikant werd, had ook te maken met een plaatje dat in de jukebox van het Boomse cafe Bij Staaf zat: één van John Lee Hooker, *Shake it Baby, part 1 & 2* (en hoe lekker dat dat is).

En met de zanger die in De Muze en in het Antwerps-Engels declameerde: '*Ringe, ringe, I've got to singe.*' Roland was onder

de indruk: van zijn lange vettige haar, zijn blote voeten en van de vrijheid die hij uitstraalde. *Turn on, tune in, drop out.*

'Op een dag speelde ik in De Muze. Ik zag in de deuropening een imposante figuur verschijnen: de Ferre. Ik kreeg geen woord meer door mijn keel. Hij zag mij als een concurrent. In het begin toch.'

'Ferre Grignard is berooid gestorven', zeg ik.

Roland knikt. 'Ik heb ook altijd geleefd volgens de leuze: "Eerst uitgeven, dan verdienen." Op belastingbrieven schreef ik soms 'overleden'. Ooit kreeg ik een brief terug: "Mijnheer Van Campenhout, u bent een gevaar voor de schatkist." (*lacht*) Die tijd is voorbij. Want uiteindelijk klootte ik daarmee alleen maar mezelf. Die 100.000 euro schuld werden er uiteindelijk 200.000. En 300.000 en.... Ik wil niet langer mijn eigen vijand zijn. Dat geldt ook voor mijn muziek. Ik heb altijd veel in cafés gespeeld. Zo hoorde het, vond ik: muziek was iets sociaals en culturele centra en theaterzalen hadden iets elitairs. Maar nu vind ik het zalig om daar te spelen, voor een publiek dat luistert. Ze hebben mij altijd gezegd: "Roland, waarde gij in Amerika geboren, dan waart ge nu wereldberoemd." Ik antwoord dan altijd: "Had mijn tante kloten gehad, dan was het mijn nonkel geweest."

Hij drinkt nog een Carlsberg en zegt: 'Jaren geleden speelde ik in het voorprogramma van Rory Gallagher. Op een avond moesten we in de Royal Albert Hall spelen. Voor mij is dat dus heilige grond: de zaal waar Dylan nog uitgejouwd is voor Judas toen hij elektrisch ging (*). Het moest het hoogtepunt van mijn carrière worden. Ik klom het podium op. Een volle Royal Albert Hall. Ik begon te zingen, maar ik hoorde alleen: "bloep – bloep – bloep..." En plots zag ik overal scheerschuim spuiten. Wat was er nu gebeurd? Ik had per ongeluk mijn echokamer en mijn scheerschuim samen in één koffer gestoken. Onderweg naar de Royal Albert Hall was die bus scheerschuim ontploft... (*schudt het hoofd*) Ik heb niet veel applaus gekregen in Londen.'

Hij lacht en zegt: 'Ik besef nu pas dat ik al die jaren veel te slordig met mijn talent omgesprongen heb. Daarom doet de appreciatie die ik nu krijg zo'n deugd. Ik kreeg onlangs zelfs een mail uit Japan: "*Loland, we like you! lecold, please come to Japan.*"'

En?

'Ik hoor managers van jonge groepen altijd zeggen: "Het buitenland, het buitenland, en wat gaan we doen met het buitenland?" Daar kunnen nogal bommen over opgezet worden. Ik denk dan: *mannekes*, als je het meent: neem dan uw valiezen en ga in het buitenland wonen. En dan zul je zien dat in het buitenland op elke hoek van de straat iemand staat die even goed is als jij.'

'Ik heb het gedaan. Jaren in Singapore gewoond. Dat was niet voor mijn carrière, en al zeker niet voor de stad want in Singapore staat geen enkel mooi gebouw. En als ge er aan uw gat krabt, krijgt ge een boete van 500 euro. Ik was er voor de mensen: een paar zotte Belgen die daar indertijd een club hadden. Mensen maken een stad. Om die reden ben ik ook altijd teruggekeerd naar België: voor mijn vrienden, voor mijn dochter Emma. Anders zou ik allang aan de evenaar wonen. Dat doet mij eraan denken: ik moet nog eens naar Afrika.' (*wijst naar het toilet van de Greenwich*)

Een paar uur later. Nog een laatste Carlsberg in het café van Martine op de Vlaamsesteenweg.

'Ik kom vaak mensen tegen uit Boom die ongeveer zo oud zijn als ik', zegt hij. 'Dat zijn letterlijk en figuurlijk oude *peekes* geworden.'

Hij neemt nog een slok en zegt dat hij blij is dat hij jaren geleden, in naam van het leven, zich bekeerd heeft tot het eeuwige kwa-jongenschap. Tot *turn on, tune in, drop out*. Nu, op zijn 63e, zingt hij zelfs '*Officer, officer, kiss me please*'.

'Ik ben nooit echt in aanraking gekomen met het gerecht. Behalve

'Mijnheer Van Campenhout, u bent een gevaar voor de schatkist.'

één keer... Toen ben ik zelfs in de gevangenis beland. Het was tijdens mijn legerdienst: ik had voor de zeemacht gekozen omdat ik zo hoopte veel te kunnen reizen. Viel dat tegen! Eén keer zijn we uitgevaren: van Oostende naar Nieuwpoort. Na 100 meter vielen we al *in panne*. Met sleepboten hebben ze ons moeten terugvoeren naar Oostende.' (*lacht*)

'Ik was die zeemacht zo beu. En ben de laatste week gedeserteerd. Oerdom, natuurlijk. In plaats van het nog een week vol te houden... Maar goed, ik moest voor de rechter verschijnen. Ik hoor die rechter nog altijd zeggen: "De gewapende schildwacht, zijnde Roland Van Campenhout, heeft zijn post verlaten en het land in gevaar gebracht. We veroordelen u tot de dood met de kogel." Ik schrok. De rechtszaal liep leeg. Ik bleef zitten, natuurlijk compleet van de kaart. Er kwam zo'n ambtenaar naar mij toe: "Mijnheer, ge moogt naar huis gaan, hoor. U zult wel bericht krijgen van ons."'

'Uiteindelijk vloog ik de bak in. Twee maanden in De Nieuwe Wandeling in Gent. Dat zat toen vol met mannen die intussen verloren gegane misdaden gepleegd hadden: jeneverstokers, botersmokkelaars, mannen die kraaienpootjes gegooid hadden voor de banden van de douaniers. Zware moordenaars heb ik daar niet ontmoet. Maar ik heb er toch iets uit geleerd: hoe dierbaar het woord *vrijheid* me is. Vandaag, zoveel jaar later, doet het deugd om te kunnen zingen 'Officer, officer, kiss me please'.

Deinze, De Rekkeling, kwart over elf. Het podium is nog altijd leeg.

'Beste mensen,' zegt de presentator, 'excuseer voor het lange wachten. Maar we hebben Roland kunnen bereiken: hij is op komst. Hij moest nog een protestsong zingen op tv.'

Op dat moment stopt voor De Rekkeling een oude, witte Citroën. De zanger stapt uit, wandelt door het publiek. Doet op het podium zijn lange jas en witte sjaal uit en zegt door de microfoon: 'Mensen, ik moet jullie iets vertellen. Ik kom net terug uit Kenia, daar waar toeristen niet meer mogen komen... Ik ben daar een Duitser tegengekomen die een Framus had uit 1962. Maar hij heeft hem in de vuilnisbak gegooid. Hij zei nog: 't kan me niet schelen. Dat is het leven. En de negers kunnen er nu hun mooie muziek op spelen. Tot hij hoorde hoeveel die banjo waard was. Toen... Om u maar te zeggen: het toeval bestaat niet. Anders had ik nu een kind van Halle Berry.'

Deinze lacht. De zanger plukt zijn gitaar in. En zingt een wondermooi lied van de zanger met de nasale stem.

*Seen the arrow on the doorpost
Saying, 'This land is condemned
All the way from New Orleans
To Jerusalem.'*

*I traveled through East Texas
Where many martyrs fell
And I know no one can sing the blues
Like Blind Willie McTell*

NEVER ENOUGH VAN ROLAND VAN CAMPENHOUT IS UIT BIJ EMI.

(*) DE LEGENDARISCHE BOOTLEG VAN HET CONCERT ANNEX INCIDENT VERSCHIEEN DESTIJD ONDER DE TITEL 'ROYAL ALBERT HALL 1966'. LATER BLEEK DAT HIJ WAS OPGENOMEN IN... MANCHESTER.